

hammas teknikko

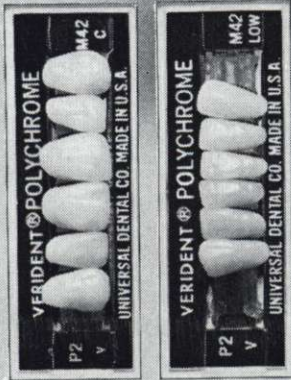
Suomen
Hammasteknikkojen Liitto
1925 - 1975

Sisältää mm: Valtion Hammasteknikkokouluko pois Helsingistä — Hammasteknillisiä töitä valmistavien laboratorioiden käsittely liikevaihtoverotuksessa — Posliiniokluusion päällevarausmenetelmän avulla jatk. — Yrittäjä-eläkevakuutus — Avustuskassan toimintakertomus — Urheilua.

2 1975

On luonnollisen
näköistä purra
VERIDENT POLYCHROME
akryylihampailla

ja ne kestävät

Akryylihampaat

Etuhampaat: Verident Polychrome
Takahampaat: Verident Nic ja Bio-Mechanical

Porsliinihampaat

Etuhampaat: Univac Polychrome
Takahampaat: Criterion, Nuform,
Nic ja Bio-Mechanical
Valmistaja: Universal Dental Company USA

Suomessa: **HAMMAS OY** – Kalevankatu 3 A, Helsinki 10

proteesit paremmin ja nopeammin

nestemäinen
eristysaine

Optosil[®]

OPTOSIL-juokseva:

voidaan käyttää suojana ranka- ja attashe-
menttitekniikassa, ortodontiassa ja eris-
teenä akryylihammasproteeseja
valmistettaessa.

Pakkaus sisältää

850 g nestemäistä Optosilia
muovipullossa,
kaksi 25 ml Optosil-kovettaja-
pulloa,
500 g retentiorae-pipettipul-
lon, kaksi annostuskuppia ja
sekoituslaastan

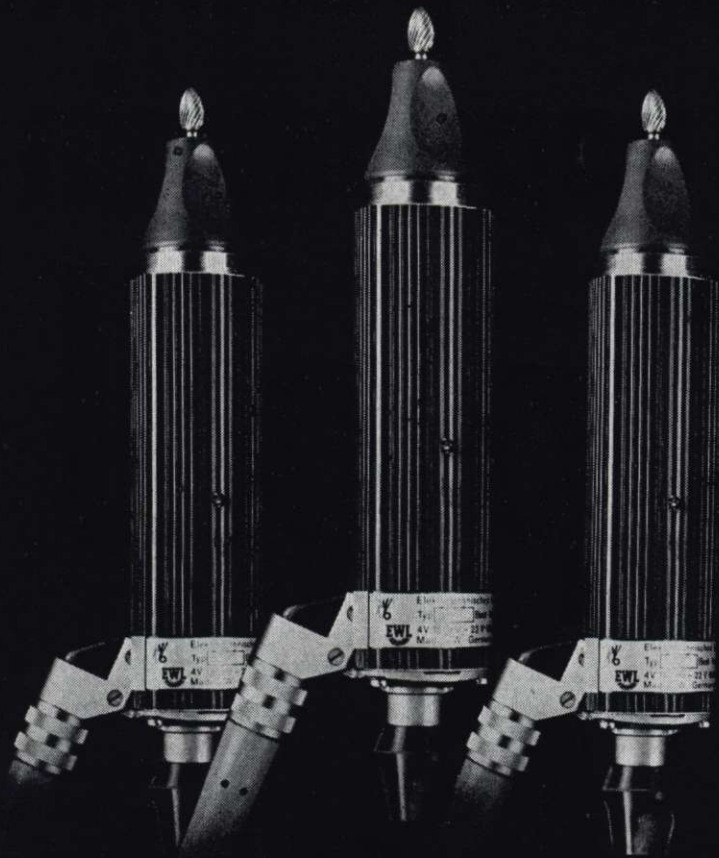
Myynti:

DENTALDEPOT OY
HAMMASVÄLINE OY
SARODENT OY

BayerDental

Kovat Kavorit

KaVon jyrsinkäsikappaleet ovat ominaisuuksiltaan todella kovaa luokkaa:

Portaaton säätö 5000–50000 U/min kierrosnopeuden esivalitsijan kautta.

Elektronisen energiasäädön ansiosta kierrosnopeus säilyy vakiona myös alhaisimmilla kierroksilla.

Pikapysäytys työkalun nopeaa vaihtoa varten.

Erittäin taipuisa liitäntäjohto tekee käsikappaleen käsittelyn kevyeksi.

Poraistukat \varnothing 2,35 ja \varnothing 3,00 mm:n työkaluvarsille.

Käyttökustannukset reilusti alle nykyisten normien.

Sähkötarkastuslaitoksen ja Yleisradion häiriönpoistokeskuksen hyväksymä.

Kysy lisää – me kerromme.

DENTALDEPOT

Eteläranta 2 Helsinki 13 puhelin 12 601
Sarodent Oy Turussa ja Porissa

IVOCLAR

SR – VIVODENT **PE** ja VIVOPERL **PE** -etuhampaat saatavana nyt myös kahden hampaan sarjoissa: ykköset, kakkoset ja kolmoset voidaan valita yksilöllisesti

ORTHOTYP -takahampaat helpot asetella täydelliseen artikulaatioon

ORIOOLA OY HAMMASVÄLINE

ERITTÄIN
KORKEALAATUISIA
PORSLIINI JA
AKRYYLI HAMPAITA

LUXODENT^{FL}
VACUUM
LUXODENT
VACUUM
NATURADENT
VACUUM
COSMOCRYL^{CL}
KUNSTSTOFF
LUXOPALIT^{CL}
KUNSTSTOFF
LUXOPAL^{CL}
KUNSTSTOFF

ZAHNFABRIK BAD NAUHEIM KG
ZAHN-FABRIKATION SEIT 1911

Yksin-
myyjä:

hammastarvike oy

Puh. 49 74 77 — 49 07 40
00100 Helsinki 10
Arkadiankatu 12 B

COLTEX:

Erittäin
tarkat
jäljennös
pastat:
neljää
eri
vahvuutta:

UUTUUS:
COMPACT

COLTOFLAX massa:

Voidaan käyttää m.m. jäl-
jennösaineena, reunojen
trimmaukseen, eristysai-
neena kyvetissä varsinkin
akryyli hampaita käytet-
täessä.

**Huomioikaa edulliset hin-
tamme.**

Yksinmyynti:

hammastarvike oy

Arkadiankatu 12 B - 00100 Helsinki 10 - Puh. 49 74 77, 49 07 40

hammas teknikko

32. VUOSIKERTA 2. 1975

TOIMITUSKUNTA

Päätoimittaja Mauno Elomaa
Os. Henrikintie 27 A 1,
00370 Helsinki 37, puh. 555 751

Jäsenet: E. O. Vuori, K. Polon
ja Albert Herberz

Kirjoituksia lainattaessa on lähde
mainittava.

KIRJAPAINO:
KIRJAPAINO MERITULLINTORI
Puh. 12 699, 00170 Hki 17, Meritullintori 1 A

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO — FINLANDS TANDTEKNIKER FÖRBUND r.y.

00100 HELSINKI 10, Arkadiankatu 14 B 30.
Puh. 447 123, postisiirto 12690 —

Lilto puheenjohtaja

Usko Kari-Koskinen, Saaristonk. 34
Hämeenlinna, puh. 22 487

Lilto toiminnanjohtaja

Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1
00370 Helsinki 37, puh. 555 751 — 447 123

Tavattavissa toimistossa maanantaisin
klo 18—19.

Taloudenhoitaja

merkonomi Arto Salminen.

AVUSTUSKASSA 00370 Helsinki 37,
Henrikintie 27 A 1. Postisiirtotili 16787.

Puheenjohtaja

Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1,
puh. 555 751.

Sihteeri

E. O. Vuori, Ulvilantie 23 D 46,
puh. 551 814

Avustuskassanhoitaja

I. Waaara, Mannerheimintie 19 A 3,
puh. 493 535, kot. 493 331.

Valtion Hammasteknikko- kouluko pois Helsingistä?

Hajasijoitustoimisto suunnittelee hyvin ponnekkaasti Hammasteknikkokoulun siirtämistä pois Helsingistä. Tapeetilla näyttää olevan Kuopio ja Oulu. Tuntuu ihmeelliseltä, että yleensä voidaan ajatella tähän suuntaan. Maamme ainoa Hammasteknikkokoulu, jonka tarkoituksena on kasvattaa ja kouluttaa hyviä ja ammattitaitoisia hammasteknikkoja sille sopivassa ympäristössä, josta on saatavissa kaikki mahdollinen opetukseen tarvittava aines, että opetuksen taso pysyisi mahdollisimman korkealla tasolla. Tätä taustaa vastaan kun asiaa ajattelee, ei muuhun ratkaisuun voida päätyä kuin, että Valtion Hammasteknikkokoulun oikea sijaintipaikka on Helsinki. Täältä on saatavissa tarpeellinen ja pätevä opettajakunta, täältä on saatavissa tarpeellinen ja tarvittava työ määrä mitä opetuksessa tarvitaan. Edelleen Valtion Hammasteknikkokoululla on huomattavasti paremmat mahdollisuudet seurata alamme kehitystä, ulkomailta tulevien uutuuksien muodossa yhteistoiminnassa alan liikkeiden kanssa, jotka sijaitsevat vain Hel-

singissä. Tämä panos on erittäin suuriarvoinen ja suurimerkityksellinen jo opetusmielessäkin. Täällä pidetään vuosittain jatkuvasti alan järjestöjen toimesta erikoiset hammasteknikkojen jatko-opintopäivät, jossa toiminnassa myöskin hammasteknikkokoulukin on ollut mukana, näitä mahdollisuuksia Kuopio ja Oulu eivät voi tarjota. Potilaskapasiteetti, jota tarvitaan erikoishammasteknikkoja koulutettaessa voi tarjota vain Helsinki, että se ei aiheuttaisi taloudellista horjumista ammattikunnan keskuudessa. Oulussa ja Kuopiossa se tulee varmasti aiheuttamaan töitten vähentymistä ja puutetta muutenkin pienen asukasmäärän tähden oli kyseessä hammaslaboratoriot tai erikoishammasteknikot. Tässä on jo tarpeeksi näkemyksiä, jotka sanelevat paikan koululle ja Helsingin puolesta, jossa sen pitäisi edelleenkin toimia. Toivottavasti tästä asiasta päättävät elimet ovat tarpeeksi kauaskatseisia ja hylkäävät muuttoaikheet mahdottomina.

Tammikuussa 1976 on jälleen Hammasteknikkopäivät Helsingissä. Jatko-opintotoimikunta kiinnittää nyt jo asiaan huomiota ja kehoittaa, joilla on ideoita suunnittelemaan ja valmistelemaan esityksiä Hammasteknikkopäiviä varten ja siitä ilmoittamaan Jatko-koulutustoimikunnalle. Asia on ajattelemisen- ja suunnittelemisen arvoinen. Tartu jälleen toimeen.

Maamme vanhin ja tunnetuin hammasalan liike Oy Dentaldepot Ab viettää tänä vuonna 75-vuotista olemassa oloaan työn merkeissä kuten nykyajan termi kuuluu. 9. 5. alamme hammasteknilliset järjestöt edustajiensa kautta kävivät onnittelemassa Depoota. Samalla yhteisenä lahjana ojennettiin Gunnar Koskisen valmistama 9 kg painava istuva madonna. Tilaisuus oli vaikuttava ja mieliinpainuva, jossa Usko Kari-Koskinen puheessaan toi julki Depoon ansiot ammattikuntamme hyväksi tekemästä työstä monella eri tavalla ja monien vuosien aikana.

Edellä olevasta saimme lukea vakavaa asiaa, joka ratkennee melko pian. Kaikesta huolimatta kesäkin on jälleen tulemassa ja tietenkin mielessä kesälomat ja sen tuomat touhut ja ilot, joten on syytä toivottaa kaikille rattoisia kesälomahetkiä ja loman pitoja.

Emaa

HAMMASTEKNILLISIÄ TÖITÄ VALMISTAVIEN LABORATO- RIOIDEN KÄSITTELY LIIKEVAIHTOVEROTUKSESSA

Hallintotieteiden maisteri, verotarkas-
taja KEIJO ISOKANGAS

1. Johdanto

Pidin yllä mainitusta aiheesta alus-
tukset liikevaihtoverotarkastajien
neuvottelupäivillä Oulussa 04.12.
1974 ja Oulun Seudun Hammaste-
nikkojen Seuran vuosikokouksessa
Kajaanissa 15.03.1975. Tällöin ilme-
ni seikkoja, jotka katson tarpeellisek-
si tuoda yleisesti esille ammattilehten-
ne välityksellä.

Suorittaessani marraskuussa 1974
kahden erityyppisen hammaslabora-
torion liikevaihtoverotarkastukset to-
tesin ne laiminlyönnit ja puutteet, jot-
ka alallanne vallitsevat. Syyt ovat
moninaiset, ehkä tärkeimmät infor-
moinnin ja asioihin tunnollisesti pa-
neutumisen puute, samoin kuin liike-
vaihtoverolain tulkinnanvaraisuus. Il-
meisesti asioiden todellista tilaa ei
täysin tajuttu sen paremmin liikevaiht-
toimistoissa kuin hammastekni-
koiden piirissäkään silloin, kun 1960-
luvun puolessa välissä kävi ilmeisek-
si, että kaikki laillistetut, itsenäisesti
toimivat hammasteknikot joutuisivat
liikevaihtoverovelvollisiksi. Jo tällöin
olisi tullut tarkoin selvittää mm. liike-
vaihtoverotuksessa hyväksyttävien
ostovähennysten nimikkeet.

Ennen siirtymistä itse tarkastusten
käsitteelyyn lienee kuitenkin paikal-
laan tuoda esiin muutamia yleisluon-
toisia seikkoja, joiden katson valotta-
van niitä liikevaihtoverotuksellisia

ristiriitaisuuksia, joiden parissa ham-
masproteesien valmistajat tällä het-
kellä joutuvat työskentelemään.

2. *Hammaslaboratorioiden liikevaihtoverovelvollisuudesta*

Oikeuskäytäntö oli 1960-luvulla var-
sin horjuva nimenomaan silloin, kun
oli kysymys hammaslaboratorioiden
liikevaihtoverovelvollisuudesta. On-
gelmana näyttää yleisimmin olleen
se, onko ko. hammasproteesien val-
mistajalla katsottava olleen liiketoi-
mipaikkaa vai ei, mutta myös se, on-
ko kysymyksessä lääkintöhallituksen
vahvistama hammasteknikko vai ei.
Viimeksi mainitulla seikalla on sikäli
merkitystä, että on kysymys luvanva-
raisesta ammattialasta.

Verovelvollisuuteen ja sen laajuu-
teen on myös vaikuttanut se, kuka
proteesin mallinoton suorittaa, soviti-
taa ja valmistaa — hammasteknikko
vai hammaslääkäri. Sen sijaan ratkai-
sevana ei ole enää pidetty sitä, kuinka
laajassa mitassa hammaslääkäri tätä
toimintaa harjoittaa.

Pääsääntö, jonka mukaan liikevaiht-
toverovelvollisuuden pitäisi määräy-
tyä, lausutaan LvvL 1 §:ssä. Ko. py-
kälässä ei vedetä mitään rajaa ham-
masteknikon ja hammaslääkärin välil-
le — käytäntö on tämän rajan kuiten-
kin vetänyt. En käy tässä ko. pykälää
tarkemmin analysoimaan, vaan sitee-
raan sanoja valikoiden lakitekstiä: 1)
”*Tavaran myynnistä*, joka tapahtuu
liiketoiminnan muodossa, on suoritet-
tava valtiolle liikevaihtoveroa.” 2)
”Liikevaihtoveroa on suoritettava
myös *liiketoiminnan muodossa* tapah-
tuvasta tavaran *valmistustyöstä* sekä
tavaraan kohdistuvasta muutos-, puh-
distus-, korjaus-, kunnostamis- ja
asentamistyöstä.” Edellä mainittuja

LvvL 1 §:n 1 ja 3 momentteja yhdis-
tää sanonta ”liiketoiminnan muo-
dossa.” Juuri tämä on aiheuttanut tul-
kinnanvaraisuutta niin liikevaihtove-
rotoimistoissa kuin valitusasteissakin.
Edelleen LvvL 1 §:n 2 momentissa
määritellään, että ”tavaran myynti-
nä pidetään myös tavaran ottamista
käytettäväksi muuhun kuin myynti-
tarkoitukseen”, toisin sanoen, mikäli
valmistettava tuote otetaan omaan
käyttöön, on siitäkin suoritettava lii-
kevaihtoveroa. Myös tämä momentti
aiheutti aikaisemmin tulkinnanvarai-
suutta, kun jouduttiin laskemaan val-
mistettavan tuotteen valmistusarvo.
Vuoden 1974 alusta on käytäntö sel-
kiintynyt, sillä tällöin annettiin sään-
nös, että ko. tuotteen verolliseksi
myyntihinnaksi katsotaan 80 % käy-
västä myyntihinnasta.

2.1. *Verovelvollinen hamasteknikko* 2.1.1. *Liiketoimipaikka*

Ennen kuin voidaan väittää jotakin
tapahtuvan liiketoiminnan muodossa,
on selvitettävä ko. käsitteen tärkeim-
mät edellytykset. Liikevaihtoverotuk-
sessa on verovelvollisuutta määritel-
täessä ratkaisevana se, onko jollakin
yrittäjällä liiketoimipaikkaa vai ei.
Tämä määritellään lain 8 §:n 3 mo-
mentissa. Sen mukaan ”liiketoimipaik-
kalla tarkoitetaan rakennusta, huonet-
ta tai muuta paikkaa, jossa on koneis-
toa sijoittamalla, työtilaa varaamalla
tai muulla tavoin ryhdytty erityisiin
järjestelyihin liiketoiminnan harjoitta-
mista varten”.

Liiketoimipaikka on em. lainkoh-
dassa määritelty riittävän selkeästi ja
se ei yksistään aiheuttaisikaan ongel-
mia. Nämä ovatkin syntyneet ham-
masteknikkojen verovelvollisuutta
pohdittaessa ko. lain poikkeuksista,

jotka lausutaan saman pykälän 1 ja 4
momenteissa. Liiketoiminnaksi ei ka-
tota, jos elinkeinoa harjoitetaan liike-
toimipaikkaa pitämättä ja käyttä-
mättä apulaisina muita kuin aviopuo-
lisoa tai alle 21 vuotiaita jälkeläisiä.
Liiketoimipaikaksi ei ko. pykälän
mukaan katsota huonetta, jota pää-
asiassa käytetään asumiseen.

Lain 8 §:n painottaminen eri taval-
la verovelvollisen, liikevaihtoverotoi-
mistojen ja valitusasteiden tahoilla
näyttää olleen perussyy tulkinnanva-
raisuuksille. Verovelvolliset ovat an-
taneet yleensä toiminnastaan puutteel-
lisia tietoja ja toisaalta asiää käsitel-
leillä liikevaihtoverotoimistojen tai
valitusasteiden virkamiehillä ei ilmei-
sestikään ole ollut täydellistä tietoa
siitä, miten ja missä olosuhteissa ham-
masproteeja todella pystytään laa-
jassa mitassa valmistamaan. Nykyisin
tilanne on sikäli selkiintynyt, että jok-
kaisella itsenäisesti hammasproteeja
valmistavalla, lääkintöhallituksen
laillistamalla hammasteknikolla kat-
sotaan olevan liiketoimipaikka, joten
toiminta voidaan tällä perusteella
katsoa liikevaihtoverotuksessa liike-
toiminnaksi.

Tässä yhteydessä lienee kuitenkin
paikallaan esittää joitakin tyypillis-
impiä oikeustapauksia yrityksistä
välttää liikevaihtoveroa selityksin lii-
ketoimipaikan puuttumisesta. KHO
on kuitenkin katsonut verovelvolli-
suusedellytysten olevan olemassa.

1. Tampereen liikevaihtoverotoi-
miston määrättyä v. 1967 hammas-
tekniikka S:n vähittäisverovelvolli-
seksi, on tämä valittanut liikevaiht-
verokonttoriin ja vedonnut LvvL
8 §:n 3 momenttiin. Hän on esittänyt
harjoittavansa hammasteknikon am-
mattia pääasiallisesti asumiseen käy-
→

tettävän 74,5 m²:n suuruisen asuntonsa huonetiloissa käyttäen tähän tarkoitukseen 11,2 m²:n suuruista huonetta, keittiötä ja kylpyhuonetta.

Liikevaihtoverokonttori on katsonut S:n harjoittavan elinkeinoa liiketoimipaikkaa pitämättä, jonka takia häntä ei ollut pidettävä toiminnastaan liikevaihtoverovelvollisena. Liikevaihtoverotoimiston päätös siten kumottiin.

Tästä päätöksestä on tarkastusasiainmies valittanut KHO:een ja vedonnut siihen, että S:llä on liiketoimipaikka.

KHO on kumonnut liikevaihtoverokonttorin päätöksen ja saattanut liikevaihtoverotoimiston päätöksen voimaan.

2. Toisessa tapauksessa on työtilana käytetty eteishalli katsottu liiketoimipaikaksi ja sillä perusteella KHO on määrännyt hammasteknikon liikevaihtoverovelvolliseksi.

3. Kolmannessa tapauksessa on hammasteknikko väittänyt käyttävänsä työhuoneena lastenkamaria, johon on sijoitettu tarvittavien työvälineiden lisäksi lasten sänky, ompelukone, kirjahylly ja kirjoituspöytä. Tässäkin tapauksessa KHO on katsonut hammasteknikon varanneen työtilaa toimintaansa varten ja ryhtyneen siten erityisiin järjestelyihin elinkeinotoiminnan harjoittamiseksi.

Käytännön horjuvuutta näissä kuvaa se, että liikevaihtoverotoimistot ovat katsoneet verovelvollisuusperusteiden olevan olemassa, liikevaihtoverokonttori (nykyisin liikevaihtovero-oikeus) on katsonut edellytysten puuttuvan ja KHO on jälleen katsonut verovelvollisuusperusteet riittäviksi.

Erikoishammasteknikoiden osalta laki määrää, että heillä tulee olla eri-

tyinen vastaanotto- ja työhuone. Tässä huolimatta liikevaihtoverotoimistot ovat vielä 1967 katsoneet, etteivät nämä täyttäisi LvvL:n verovelvollisuusedellytyksiä. Valitusasteet ovat kuitenkin huomiomatta siitä, että erikoishammasteknikot ovatkin vedonneet terveydenhoitoalaan, katsoneet heidät liikevaihtoverovelvollisiksi.

2.1.2. Mallinotto- ja sovitustyö katsotaan verolliseksi toiminnaksi

Erikoishammasteknikoiden osalta 1960-luvulla ei ole ristiriitaisuutta liikevaihtoverotoimistojen ja valitusasteiden välillä aiheuttanut yksistään verovelvollisuus vaan myös sen laajuus. Monet erikoishammasteknikot ovatkin tällöin pyytäneet ennakkotietoa mallinotto- ja sovitustyöstä ja viittanneet hakemuksessaan, että heidät tältä osin tulisi rinnastaa hammaslääkäreihin ja siten vapauttaa liikevaihtoveron suorittamisesta. Ennakkotietopäätökset ovat olleetkin varsin kirjavia niin liikevaihtoverotoimistoissa kuin ensimmäisessä valitusasteessakin siihen asti, kunnes asiasta on saatu KHO:n päätös, jonka mukaan myös mallinotto- ja sovitustyö on katsottu erikoishammasteknikon verolliseksi myynniksi. Tämän jälkeen käytäntö nopeasti vakiintui.

Kun katselin em. ennakkotietokyselyiden perusteluita, totesin yleisenä piirteenä sen, ettei hakemuksia oltu perusteltu selkeästi. Sama sekavuus ilmeni myös valituksissa ja vastineissa. Niissä oli esitetty joitakin yleisiä viittauksia ja kaikissa vedottu hammaslääkäreiden verottomuuteen ko. työvaiheiden osalta. Nämä hakemukset ja valitukset osoittivat selvästi, etteivät verovelvolliset aina täysin hallitse kirjanpitoaan ja se heijastuu hei-

dän vahingokseen sekavuutena vastineissa ja valituksissa. Yleisenä piirteenä painottaisinkin, että niin ennakkotietokyselyn vastineen kuin valituksenkin suhteen on oltava erittäin tarkka. Tietojen on oltava asiallisesti oikeita, mutta asiasisältöön on kiinnitettävä huomiota sen takia, että asiat tulevat oikein esille. Tämä on erityisen tärkeää nimenomaan hammasteknillisellä alalla, koska tämä ala on varsin outo niin talousmiehille kuin juristeillekin.

Mikäli asioihin olisi 1960-luvun puolessa välissä todella paneuduttu, olisi tilanne tältä osin mahdollisesti toisin. Kun verovelvollisuus myös mallinotto- ja sovitustyön osalta on kerran määrätty, ei sitä enää saada muuttumaan. Muutos vaatisi liikevaihtoverolain muutosta tai ainakin poikkeuslainsäädännöstä tältä osin ja siihen ei varmastikaan haluta ryhtyä.

2.2. Ei-verovelvollinen hammasproteesien valmistaja

Kuten edellä olen jo maininnut, on hammasteknillisellä alalla sikäli kirjavuutta, että kaikki hammasproteesit valmistavat henkilöt eivät ole samassa asemassa liikevaihtoverotuksen suhteen. Ei-verovelvollisia hammasproteesien valmistajia on tavallaan kolme ryhmää: ensiksikin hammaslääkärit; toiseksi laillistetut, mutta liikevaihtoverotoimiston päätöksellä ei-verovelvollisiksi katsotut hammasteknikot ja kolmanneksi ”villit”, ilman lääkingönhallituksen lupaa proteeseja valmistavat yrittäjät.

Koska hammasproteesien valmistus on lailla hammasteknikon toimen harjoittamisesta määrätty luvanvaraiseksi, on ilman tällaista lupaa tapahtuva toiminta laitonta ja siten rikollista.

Rikollisesta toiminnasta pitäisi seurata normaalisti rangaistus. Se kuuluu oikeuslaitoksen tehtäväkenttään, ei verottajan. Niinpä yleisen oikeusperiaatteen mukaan rikollisesta toiminnasta ei voida verottaa. Tällaisten ”yksityisyrittäjien” suhteen on verottaja sen takia voimaton. Tällaisia yrittäjiä ajoittain kuitenkin ilmenee ja heidät voidaan eliminoida ainoastaan oikeusteitse.

Laillistettu hammasteknikkokin voi saada ei-verovelvollisuuspäätöksen esim. silloin, kun hän on LvvA 3 §:n 1 momentin mukaisesti vähintään 70 %:n invalidi, eikä käytä apunaan aviopuolisonsa ja alle 21 vuotiaiden lastensa lisäksi enempää kuin yhtä apulaista.

Hammaslääkärit eivät ole liikevaihtoverollisia sen enempää hammasproteesien mallinoton, sovituksen kuin valmistuksenkaan suhteen. Näistä pari oikeustapausta:

1. Hammaslääkäri J. on pyytänyt ennakkotietoa Tampereen liikevaihtoverotoimistolta siitä, onko hän liikevaihtoverovelvollinen suorittamistaan hammasteknillisistä töistä. Hän harjoittaa ko. toimintaa vastaanoton yhteydessä apulaisia käyttämättä. Työt kohdistuvat vain omiin potilaisiin. Erillistä mainontaa ei toiminnasta suoriteta. Näiden hammasteknillisten töiden osuus on n. 4 % hänen asiakasveloituksistaan.

Liikevaihtoverotoimiston päätös: hammasproteesien valmistus kuuluu osana hammaslääkäriin töihin. Koska näiden osuus on lisäksi vähäinen ja asiakaspalveluun liittyvää sekä toimintaa harjoitetaan verottoman toiminnan yhteydessä, katsoo liikevaihtoverotoimisto LvvL 1 §:n 3 mom. ja LvvA 1 §:n 1 mom. perusteella, et-

tei toimintaa ole pidettävä LvvL:ssa tarkoitettuna liiketoimintana.

Valtionasiamies on valittanut liikevaihtoverokonttorille ja esittänyt, että J:llä on liiketoimipaikka. Toiminta ei myöskään ole vähäistä.

Liikevaihtoverokonttorin päätös: Lvvk. katsoo, ettei ole esitetty syytä liikevaihtoverotoimiston antaman ennakkotiedon muuttamiseen. (Päätös on äänestyksen tulos).

Tarkastusasiamies on valittanut KHO:een ja esittänyt osittain samat perustelut kuin valtionasiamieskin, mutta on lisännyt, etteivät hammaslääkärin työt liity tavanomaisesti hammaslääkärin työhön.

KHO:n päätös: Ei ole aihetta päätöksen muuttamiseen.

Kyseenalaisempi on seuraava tapaus: Hammaslaboratorion, joka on avoin yhtiö, osakkaina ovat erikoishammasteknikko ja hammaslääkäri. Molemmilla osakkailla on siten oikeus suorittaa mallinotto-, sovitus- ja valmistustyötä. Miltä osin toiminta on liikevaihtoverollista? Ovatko molemmat erikseen liikevaihtoverovollisia omasta mallinotto- ja sovitustyöstään silloin, kun he tämän työvaiheentekevät kumpikin omaan lukuunsa ja teettävät proteesit yhdessä omistamassaan laboratoriossa?

2. Tapauksen kulku on lyhykäisyydessään seuraava: Vaasan liikevaihtoverotoimisto on katsonut, ettei tällaisessa tapauksessa erikoishammasteknikkokaan olisi liikevaihtoverovollinen.

Valtionasiamies on valittanut liikevaihtoverokonttoriin, joka ei ole katsonut aiheelliseksi muuttaa liikevaihtoverotoimiston päätöstä.

Tarkastusasiamies on valittanut KHO:een, joka on kumonnut liike-

vaihtoverokonttorin ja liikevaihtoverotoimiston päätökset ja palauttanut asian liikevaihtoverotoimiston uudelleen käsiteltäväksi.

Uudelleen käsittelyn seurauksena hammaslääkäri on katsottu edelleen ei-verovelvolliseksi mallinotto- ja sovitustyöstä, mutta erikoishammasteknikko on määrätty myös tältä osin verovelvolliseksi. Koska erikoishammasteknikko suorittaa apulaisineen itse valmistuksen, on toiminta valmistuksen osalta liikevaihtoverollista kokonaisuudessaan.

3. Hammaslaboratorioiden kirjanpidon tarkastus liikevaihtoveron määrän toteamiseksi

Edellä olen selvittänyt ehkä liiankin laajalti niitä yleisperiaatteita, jotka vallitsevat hammaslaboratorioalalla liikevaihtoverotuksellisessa mielessä. Tämän jälkeen käyn läpi itse kirjanpidon tarkastukseen liittyviä asioita, nimenomaan niitä seikkoja, joihin hammaslaboratorioiden liikevaihtoverotarkastuksissa kiinnitetään huomiota.

Tarkastajan työn tärkeä keskeisyys verotuksessa asettaa hänen työlleen suuret vaatimukset. On kuitenkin muistettava, että tarkastajan tehtävänä on vain tosiasioiden kokoaminen. Hän ei tee verotuspäätöksiä, vaan ne tekee liikevaihtoverotoimiston kollegio, jonka muodostaa oimiston johtaja, apulaisjohtajat sekä esittelijänä toimiva jaostopäällikkö, myös valtionasiamies on istunnossa läsnä. Tarkastaja voi kyllä henkilökohtaisella toiminnallaan vaikuttaa itse ratkaisuunkin tai ainakin sen suuntaan. Ilman hyvin suoritettua asian ratkaisuun vaikuttavien faktojen (tosiasioiden) kokoamista ja tulkintatapauksen

huolellista selvittämistä ei voi syntyä myöskään oikeaa, hyvää päätöstä.

Miellyttävä yhteistyö tarkastuksen aikana on omiaan luomaan yhteistyöhalukkuutta. Tämä on verovelvollisen syytä huomata, sillä tarkastukset on tarkoitettu myös neuvontatilaisuuksiksi. Sen takia tarkastukset suoritetaankin mikäli mahdollista verovelvollisen luona (LvvL 39 §).

3.1. Tulojen tarkastuksesta

Verollisen myynnin kokonaissummat muodostuvat hiukan eri tavalla erikoishammasteknikoilla ja tavallisilla hammaslääkäreillä, mutta lähtökohta on kuitenkin sama — erilaisten hammasproteesien valmistus- ja korjauspalkkiot ovat myyntituloa. Kuten edellä on jo oikeustapausten yhteydessä esitetty, ovat erikoishammasteknikoiden liikevaihtoverollista tuloa myös mallinotto- ja sovitustyöt. Nämä työvaiheet on syytä eritellä laskelmassa. Palkkiolaskelmista on selvittävä myös rahtimaksut silloin, kun hammaslaboratorio on ne hammaslääkäriltä tai ostajalta veloittanut. Tämä perustuu LvvL 17 §:ään: ”Tavaran myyntihintaan luetaan myös ne tavaran ostajalle toimittamisesta aiheutuneet kustannukset, joilla myyjä on ostajaa veloittanutkin”. Verovelvollisella on kuitenkin oikeus myynnin verotusarvoa laskiessaan vähentää ostajalle antamansa, verollista myyntiä koskevat alennukset (LvvL 19 §).

Myös hammaslaboratorioalalla voi joskus sattua, että ostajan maksukyvyttömyydestä johtuvia saatavia ei saada perityksi yrityksistä huolimatta. Mikäli nämä ovat esiintyneet kirjanpidossa saatavina ja ovat tulleet liikevaihtoverolaskelmissa huomioi-

duiksi, on verovelvollisella oikeus myynnin verotusarvoa laskiessaan vähentää ostajan maksukyvyttömyydestä johtuneet verotettua myyntiä koskevat luottotappiot (LvvL 19 §).

Käteismyynnin tositteina on käytettävä juoksevasti numeroituja kuitisarjoja — erikoishammasteknikoiden verolomaken:o 122 kuittivihkoja. Tositteista on käytävä selville luovutetut suoritteet, näin myös laskutusmyyntitositteista (KpL 8 §). Kirjanpitolain 7 §:n mukaan tulot on kirjattava päivittäin, myös pankkien välityksellä tulleet suoritukset. Tällöin kirjaus voidaan tehdä yhdistelmänäkin. Kirjanpitolain noudattaminen edellyttää, että verovelvollinen pitää itse ainakin kassakirjaa, joka on ajan tasalla. Jotta pankkien välityksellä tulleiden suoritusten kirjanpitoon tuleminen voidaan varmuudella todeta, on verovelvollisen syytä liittää kirjanpitonsa yhteyteen myös pankkitiliotteet. Mikäli näistä osa puuttuu, on hän itse ensisijaisesti verollinen hankkimaan ne pankilta, mutta pankki on myös liikevaihtoverotoimiston pyynnöstä verollinen antamaan tiedot verovelvollisen pankkiliikenteestä tarkastusajalta. Mikäli käteiskuittiin sitä täytettäessä tulee virhe ja sen takia kuitti on mitätöitävä, on kaikki kappaleet säilytettävä kuittivihkossa, sillä yhdenkin numeron puuttuminen sarjasta antaa liikkeestä epäluotettavan kuvan.

Tarkastajan yksi tärkeimmistä tehtävistä onkin selvittää liikkeen kirjanpidon luotettavuus. Hänellä on yleensä verovelvollisen luotullaan vertailutietoja tämän liiketoiminnasta, niin myynneistä kuin ostoistakin. Tietoja tulee varsin monelta taholta. Mikäli vertailutietoja puuttuu kirjan-

pidosta, on tämä seikka omiaan painamassa vaakakuppi arvioverotuksen suuntaan.

Erikoishammasteknikoiden on pidettävä lääkintöhallituksen määräämää kortistoa asiakkaistaan (Asetus hammasteknikon toimen harjoittamisesta 6 §). Tämä kortisto on syytä pitää ajantasalla, sekä merkitä tunnollisesti ylös kaikki siihen vaadittavat tiedot. Tämä kortisto on, huolimatta siitä, että hammasteknikoliitto on asiasta antanut toisen tiedon, esitettävä pyydetessä myös liikevaihtoverotarkastajalle. Tämä sen takia, että tarkastaja vertaa tällä tavalla, että ko. kortissa, kirjanpidossa olevassa tositteessa ja potilaan veroilmoituksessa olevassa kuitissa on sama markkamäärä merkittynä. Kortiston pitämisen laiminlyönnit erikoishammasteknikko osoittaa samalla, että kirjanpito on mahdollisesti yhtä epäluotettava.

Liikevaihtoverotuksessa joudutaan joskus tilanteeseen, että verovelvollisen kirjanpitolaskutuksessa löydetään useita seikkoja, joiden perusteella kirjanpitoa ei voida pitää luotettavana nimenomaan tulopuolen osalta. Tämä johtaa verollisen myynnin arvioimiseen. Syytä tällaiseen on luonnollisesti muitakin, kuten esim. liikkeen huono tuotto prosentti. Arvioverotus ei koskaan voi johtaa todelliseen tulokseen. Sen takia verovelvollisen onkin huolehdittava siitä, että kirjanpito ei anna aiheita tällaisiin toimenpiteisiin.

3.2. Ostovähennyksistä

Verovelvollisella on luonnollisesti myös vähennyskelpoisia ostomenoja. Nykyisen KpL 6 §:n mukaan menon kirjaamisperusteena on tuotannon tekni-

jän vastaanottaminen. Sen laatu on käytävä selville menotositteesta. Mikäli tästä ei ole selvää näyttöä, ei ko. summaa hyväksytä ostovähennyksenä. Näyttövelvollisuus on tältä osin verovelvollisella.

Tarkastuksen hankalimman osan muodostaakin ostovähennysten vertailu nimikkeistön takia. Suoralta kädeltä on tarkastajan vaikea tietää, onko joku tositteessa esiintyvä nimike proteesien valmistuksessa tarvittavan aineen, vai työkalun tai sen osan nimi. Verovelvollisen onkin pystyttävä osoittamaan, missä työvaiheessa ko. nimikkeen ainetta tarvitaan.

Hammasteknillinen ala on varsin erkioislaatuinen. Sen takia hammasteknikoliiton olisi pitänyt selvittää hyväksyttävät ostovähennysnimikkeet jo vuosikymmen sitten, mutta ennen kaikkea seurata oikeuskäytännön muutoksia ja informoida sitten jäseniään. Koska oikeuskäytäntö on eräiltä osin muuttunut KHO:n päätösten myötä ja liikevaihtoverolaki sisältää tulkinnan mahdollisuuksia, pidän tärkeänä saada varmuuden siitä, mitä hammasteknillisellä alalla on todella oikeus vähentää ja mitä ei laskettaessa liikevaihtoveron verotusarvoa.

Liikevaihtoveron verotusarvoa laskettaessa on lähtökohtana LvvL 17 §:n ”Vähittäisverovelvollisella on oikeus vähentää tavarain myyntihinnasta myyntitarkoitukseen käytettävän, verovelvolliselta verollisena hankitun tavarain ostohinta”. Tässä yhteydessä on syytä korostaa sanonnan ”myyntitarkoitukseen käytettävän tavarain” merkitystä.

”Myyntitarkoitukseen käytettävän tavarain” määrittely tapahtuu LvvL 14 §:n 1 momentissa: ”Verovelvollisen katsotaan hankkivan tavarain käy-

tettäväksi myyntitarkoitukseen, kun tavara tulee liiketoiminnan muodossa myytäväksi joko sellaisenaan tai muuhun tavaraan sisältyvänä taikka välittömästi ensikäytössä kulutettavaksi myytävän tavarain valmistuksessa”.

Eräitä periaatteellisia erimielisyyksiä eri liikevaihtoverotoimistojen ja verovelvollisten välillä on ilmennyt nimenomaan LvvL 14 § 1 ja 2 momenttien tulkinnassa ja soveltamisessa hammasteknilliseen alaan. Ko. pykälän 1 momentissa puhutaan ”myytävän tavarain valmistuksessa välittömästi ensikäytössä kulutettavasta aineesta tai tavarasta”. Mikä sitten katsotaan tavarain valmistuksessa ensikäytössä kulutettavaksi? Kyseisen lain kohta voidaan tulkita joko suppeasti tai laajasti. Suppea tulkinta tarkoittaa sitä, että tällä perusteella ensikäytössä kulutettaviksi katsottaisiin vain ne aineet, joka välittömästi ja lopullisesti jäävät myytävään tuotteeseen, eivät muut sen valmistuksessa eri työvaiheissa tarvittavat apuaineet. Toisin sanoen tämä merkitsisi sitä, että hammasteknillisellä alalla hyväksyttäisiin ostovähennyksiin vain hampaiden, proteesiainneiden, kullain, pinteiden, vahvikkeiden yms. lopullisesti proteesiin jäävien aineiden ostohinta.

Suppeaa tulkintaa on omiaan tukemaan saman pykälän toisessa momentissa lausuttu rajoitus: ”Välittömästi ensikäytössä kuluviiksi tavaroiksi ei kuitenkaan katsota työkaluja ja laitteita, ”muotteja ja malleja”. Käsitukset ”muotti ja malli” sanojen soveltamisesta hammasteknilliselle alalle ovat jakaneet liikevaihtoverotoimistojen kollegioiden jäsenet kahteen ”leiriin”, toiset kannattavat kirjaimellista eli

suppeaa lain tulkintaa, toiset halusivat tulkita lakia laajasti. Näin on myös Oulun liikevaihtoverotoimistossa. Jotta asiaan saataisiin yhtäläinen kanta koko maata ajatellen, kehoitin marraskuussa 1974 hammasteknikko M:ää Oulusta tekemään ennakkotietokyselyn juuri epäselvien ostovähennysten osalta.

Osa ennakkotietokyselyn osakysymyksistä oli suhteellisen varmoja tapauksia, sillä oikeuskäytäntö muuttui vuoden 1973 aikana KHO:n päätösten myötä mm. korjaamoalalla poranterien, katkaisu- ja hiomalaiikkojen sekä laikkaharjojen osalta samoinkuin puutyöliikkeissä lehtisahanterien ja hiekkapaperin suhteen. Näiden kaikkien perusteluina oli tällöin tavarain käyttöikä. Samaan asiaan viitaten hyväksyi Oulun liikevaihtoverotomiso ko. tavarat vähennyskelpoisiksi myös hammasteknillisellä alalla.

Nestekaasun käsittely ostovähennyksissä on kaksinainen. Huhtikuun 1974 loppuun asti kaasu katsottiin puoleksi vähennyskelpoiseksi. Sen käsittely muuttui 01.05. 1974 lukien, sillä kaasu tuli sitä myyville liikkeille verottomaksi, jasta luonnollisena seurauksena on, ettei sitä myöskään hyväksytä ostajille vähennyskelpoiseksi muulloin kuin alle 5 litran pullojen osalta. Happi ja asetyleni on edelleen vähennyskelpoisia.

Pakkaustarvikkeet ovat ensikäyttötavaroina vähennyskelpoisia.

Monoject ruiskut ja siihen verrattavat katsoi Oulun liikevaihtoverotomisto työkaluina vähennyskelvottomiksi.

Jäljennöksenottoaineet, kertakäyttöiset pohjalevyt, kipsit ja hohkakivi jauheen hyväksyi Oulun liikevaihtoverotomisto äänestyksen jälkeen vä-

hennyskelpoisiksi ostoiksi. Valtion-asiamies valitti kuitenkin tältä osin liikevaihtovero-oikeudelle vedoten LvvL 14 §:n 2 momentin suppeaan tulkintaan. LVO ratkaisi asian 20. 03. 1975 ja hammasteknikko M sai siitä tiedon 15. 04. 1975. Päätös oli Oulun liikevaihtoverotoimiston antaman enakkotiedon mukainen, toisin sanoen LVO hylkäsi valtionasiamiehen valituksen. LVO:n valtionasiamies on tehnyt asiasta kuitenkin valituksen KHO:een.

Henkilökohtaisesti katson, että Oulun liikevaihtoverotoimiston ja LVO:n ratkaisut ovat oikeita, koska LvvL 14 §:ää laadittaessa oli tiedossa vain eri tyyppisten valimoiden verovelvollisuus — ei hammaslaboratorioiden. Toiseksi muotilla ja mallilla tarkoitetaan yleensä esineitä, jonka mukaan valmistetaan useita, jopa tuhansia samanlaisia tuotteita. Hammasteknisellä alalla on kysymys aina yhdestä, yksilöllisestä kappaleesta.

Sen jälkeen kun asiaan on saatu KHO:n päätös, tulee se olemaan suuntaa-antavana koko maan hammaslaboratorioiden tarkastuksissa. Toistaiseksi se koskee vain asianomaista enakkotiedon saanutta hammasteknikkoa. Ratkaisulla on myös taloudellisia vaikutuksia — merkitseehän em. ostovähennykset tavalliselle hammasteknikolle n. 5 % ja erikoishammasteknikolle jopa 10 % verrattaessa niitä liikevaihtoon. Mikäli vertailukohteeksi otetaan pelkästään vähennyskelpoiset ostot, nousee prosenttiluku laboratorion tyyppistä riippuen 30—40 %:iin.

3.3. Tarkastuksen jälkeisistä toimenpiteistä

Kirjanpidon tarkastuksen jälkeen tarkastaja kokoaa verollisen myynnin

ja ostovähennysten virheet eri vuosilta ja laatii näistä kertomuksen. Kertomus lähetetään verovelvolliselle vastinetta varten. Tällöin on verovelvollisella yleensä kaksi viikkoa aikaa antaa liikevaihtoverotoimistolle vastineensa siitä niiltä osin kuin hän katsoo olevan tarpeellista. On erittäin tärkeää käydä läpi koko kertomus tarkasti ja antaa oma vastine asioista, jotka katsoo tarkastajan ymmärtäneen väärin tai niiltä osin kuin katsoo tulkitsevana lakia toisin kuin tarkastaja. Vastineeseen on syytä paneutua huolella silloin, kun on esim. kysymys suurista jälkiveroista. Mikäli vastinetta ei itse pysty laatimaan, sen voi antaa esim. kirjanpitäjänsä tehtäväksi, mutta tällöinkin on verovelvollisen syytä itse valvoa, että asiat tulevat siinä oikein esille.

Mikäli verovelvollinen antaa vastineensa määräajassa, otetaan se huomioon tasaveroisena tarkastajan kertomuksen kanssa jälkiverotusta ratkaistaessa. Edellytyksenä tälle on kuitenkin lisäksi se, että vastine on *asiallisesti oikein laadittu*. Sisältö sinänsä ratkaisee sitten sen, mikä on sen todellinen merkitys itse lopputulokseen. Verotuksen ratkaisee liikevaihtoverotoimiston collegio.

Mikäli verovelvollinen ei ole tyytyväinen collegion verotuspäätökseen, voi hän ko. asiasta valittaa liikevaihtovero-oikeuteen ja mahdollisesti aina KHO:een.

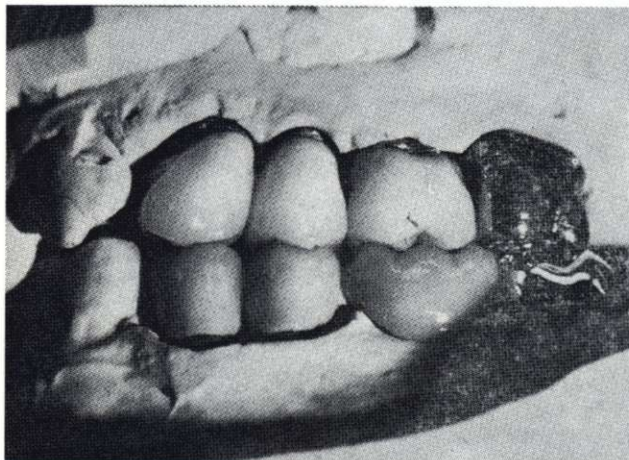
4. Vastuu kirjanpidosta ja liikevaihtoverosta

Yleensä kirjanpidosta sanoisin tässä yhteydessä vielä sen, että vaikka yrittäjä ei itse pidäkään kirjanpitoaan, on hän sen asiallisesta oikeellisuudesta itse vastuussa. Mitä enemmän verovel-

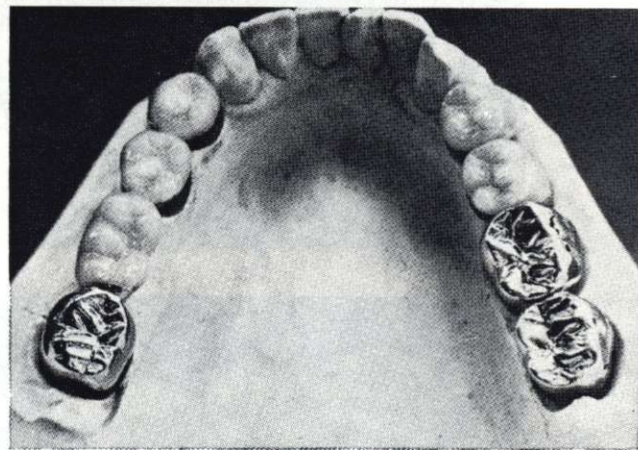
POSLIINIOKKLUUSIO PÄÄLLEVAHAUSMENETELMÄN AVULLA

Hans Bühlmann, Aarau

Jatkoa numerosta 4/74.

Kuva 13.

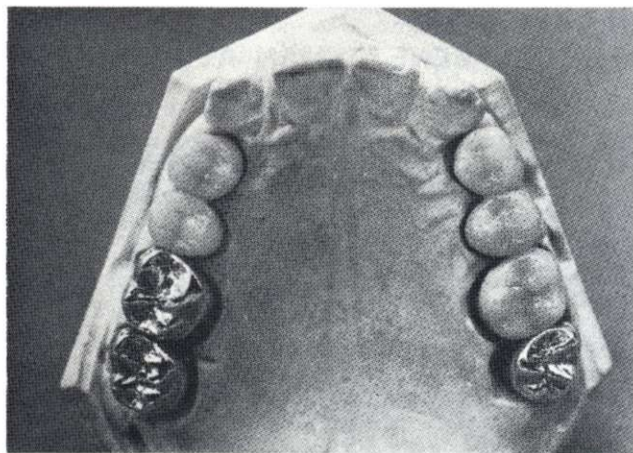

Kuva 14.

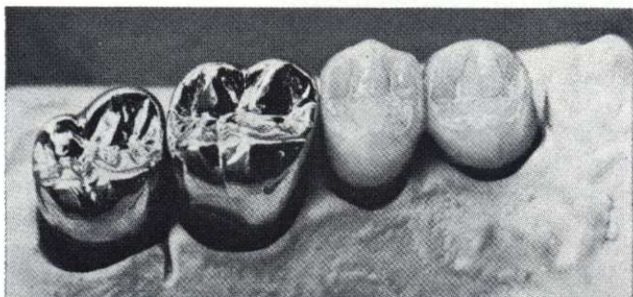
vollinen tai hänen kirjanpitäjänsä yrittää sisällyttää kirjanpitoon ei-asiallisesti oikeita ostoja esim. työkalun osia, sitä huonomman kuvan hän antaa toiminnastaan. Kirjanpito ja kirjanpitäjä puhuvat jo sinänsä yrittäjästä itsestäänkin.

Avoimen ja kommandiittiyhtiöiden

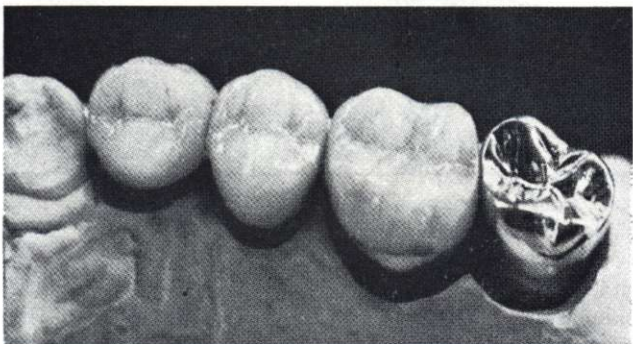
veron suorittamisesta ovat vastuussa LvvL 7 §:n mukaan "avoimen yhtiön osakas ja kommandiittiyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalainen yhtiömies niin kuin omasta verostaan". Valtio on siten turvannut verosaamisensa myös silloin, kun yhtiö on joutunut rahoitusvaikeuksiin.

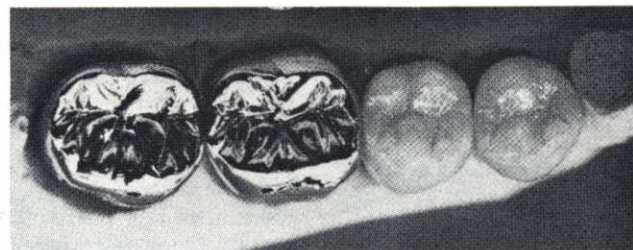
Kuva 15.
Näkymä sekä ylä- että alaleuan
silloista.

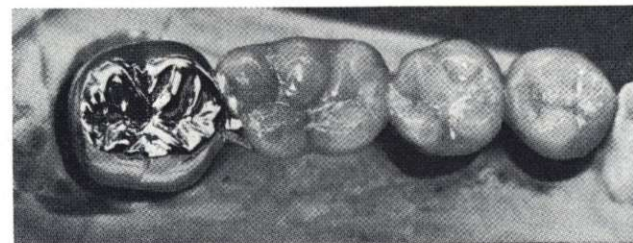
Kuva 16.

Kuva 17.
Yksityiskohtainen kuva yläleuan sillasta.

Kuva 18.

Kuva 19.
Yksityiskohtainen kuva alaleuan sillasta.

Yhteenveto

Edelläesostettua menetelmää voidaan menestyksellisesti käyttää kaikissa keraamisissa töissä sivuhammasalueella. Saavutamme ilman tarpeettoman suuria hiomistöitä täysipainoisia töitä.

Läinaus: "Die Fabntechnik", Zürich No 3/74.

Käämös: Das Dental Labor No 8 1974.

»HAMMASTEKNIKKO«-lehden seuraava numero ilmestyy **syyskuun puolessa välissä**. Tähän numeroon aiottu aineisto pitää olla toimituksella **elokuun 15 p:ään mennessä**.

Toimitus

TÄMÄ VUOSI AIKAA JÄRJESTÄÄ VUODEN 1970 YRITTÄJÄELÄKEVAKUUTUS

Kuluva vuosi on tärkeä mahdollisten laiminlyötyjen yrittäjäeläkevakuutusten hoidossa. Vuonna 1970 ansaittu eläkeoikeus vanhenee lopullisesti, ellei vakuutusta hoideta viimeistään tänä vuonna.

Yrittäjäeläkelakien mukainen vakuutus voidaan järjestää takautuvasti enintään viiden kalenterivuoden osalta. Yrittäjien eläkelait tulivat vuoden vaihteessa olleeksi voimassa viisi vuotta. Tämän vuoden aikana on siis vielä mahdollista ottaa vakuutus myös vuoden 1970 yrittäjätoiminnan osalta, jos vakuutus on aikaisemmin jäänyt hoitamatta.

Tämän vuoden kuluttua umpeen vuoden 1970 yrittäjätoimintaa koskeva yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus vanhenee. Samalla yrittäjä menettää myös sen vuoden työstä karttuneen eläkeosuuden. Myöhemmin ei eläkeoikeutta vuoden 1970 työstä enää voida palauttaa.

Ensi heinäkuusta alkaen yrittäjäeläkettä lasketaan 1,5 prosenttia työvuodelta nykyisen 1 prosentin sijasta. Vastaavasti vanhempien (ennen vuotta 1927 syntyneiden) yrittäjien vähimmäiseläke kohoaa nykyisestä 22 prosentista 33 prosentiksi työtulosta. Korotettuja eläkkeitä maksetaan niille, jotka tulevat eläkkeeseen oikeuteiksi heinäkuussa tai sen jälkeen.

Vähimmäiseläke edellyttää kuitenkin, että yrittäjä on vakituisesti työskennellyt eläkelakien voimaantulosta 1. 1. 1970 omaan eläkkeelle siirtymiseensä saakka ja että yrittäjäeläkevakuutus on koko ajalta järjestetty.

Muussa tapauksessa vähimmäiseläkkeestä vähennetään se suhteellinen osuus, jota vakuuttamatta jäänyt aika edustaa yrittäjän työvuosien määrässä.

Esimerkiksi tämän vuoden lopussa eläkkeelle siirtyvä yrittäjä on ehtinyt työskennellä lain piirissä kuusi vuotta. Yksi vuosi merkitsee hänen 33 prosentin vähimmäiseläkkeeseen yhtä kuudesosaa eli 5,5 prosenttia. Yhden vuoden puuttuminen eläkevakuutuksesta pienentää siis vähimmäiseläkeprosentin 27,5:een.

Vapauttaminen muuttui

Yrittäjäeläkelakien viisivuotinen voimassaolo on aiheuttanut muutoksen yrittäjien vapauttamista eläkevakuutuksesta koskeviin säädöksiin. Tähän saakka vapauttaminen on voitu myöntää takautuvasti aina lain voimaantulosta asti. Nyt lakien voimaantulovalheen mentyä ohi ei ole enää perusteltua myöntää vapautusta takautuvasti miten pitkältä ajalta tahansa. Tämän vuoden alusta säädökset muuttuivat siten, että vapautusta ei enää myönnetä takautuvasti vuotta pitemmältä ajalta.

Vapautus myönnetään takautuvasti enintään vuoden pituiselta ajalta silloin, kun on kysymys alkaneesta yrittäjätoiminnasta, jonka osalta ei vielä ole järjestetty eläkevakuutusta. Ehtona on, että vapautusta haetaan ennen kuin yrittäjätoiminnan alkamisesta on kulunut vuosi. Samoin vapautus myönnetään takautuvasti, jos entisen vapautusjakson päättymisestä ei ole kulunut täyttä vuotta.

Muissa tapauksissa vapautus myönnetään hakemuksen tekemistä seuraavasta päivästä.

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO r.y:n AVUSTUSKASSAN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1974

Kassan 24. toimintavuoden tulokset ovat nähtävissä. Niistä voimme todeta, että jo usean vuoden ajan vallinnut alijäämäisyys on kääntynyt ylijäämäksi. Tämä on ollut tilapäisesti korotetun jäsenmaksun ansiota. Osaksi siihen on vaikuttanut myöskin hautausavustusten puuttuminen. Voimakin todeta, että vuosi on ollut kassan talouden kannalta hyvä. Näin ei kuitenkaan voi jatkaa, jos emme vakavasti harkitse jäsenmaksujen ja avustuskassan jäsenmaksujen pysyvää korotusta. Jo inflaationkin takia tulisi avustuskassan saattaa ajan tasalle. Ilman tuntuvaa jäsenmaksujen korotusta emme pysty antamaan jäsenillemme edes välttävää sairausavustusta. Sääntöjen muutos tältä kohdilta olisi paikallaan ja toivommekin tulevan kassan hallinnon ottavan asian ensi tilassa käsiteltäväksi.

Eläketurvakeskus voi hakemukselta vapauttaa yrittäjän vakuuttamisvelvollisuudesta, jos hänen oma eläketurvansa ja hänen perheensä perhe-eläketurva virka- tai työsuhteista on riittävä. Lisäksi vaaditaan, että hänen yrittäjätulonsa on enintään neljäsosa hänen muista eläkkeisiin oikeuttavista työtuloistaan. Vapauttamiseen riittäväksi muun eläkkeen määräksi katsotaan vuoden 1975 indeksin mukaan 486 markkaa kuukaudessa.

Kokouspöytäkirjat antavat kassan hallinnosta ja päätöksistä seuraavat tiedot:

Hallitus

varsinaiset jäsenet:

Mauno Elomaa, puheenjohtaja
Erkki Lappi, varapuheenjohtaja
Ilmari Waarala, avustuskassan hoitaja
Erkki Olavi Vuori, sihteeri
varajäsen:
Kalevi Notkonen

Kokoukset

Avustuskassan varsinainen kokous pidettiin Helsingissä helmikuun 26 päivänä 1974. Kokouksessa oli läsnä 5 jäsentä. Hallitus on kokoontunut 6 kertaa ja pöytäkirjoissa on 69 pykälää. Hallituksen kokoukset on pidetty Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n huoneistossa.

Avustuskassojen Yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa edusti kassaa Mauno Elomaa.

Tilintarkastajat

Ekonomi R. Hellén ja erikoishammasteknikko J. Waire ovat suorittaneet kassan tilien ja hallinnon tarkastuksen antaen siitä oman erillisen lausunnon.

Jäsenistö

Kuluneen toimintakauden lopussa oli kassan jäsenmäärä 182 henkilöä, joista

A1-luokkaan kuuluvia	63
A2- ” ”	14
B1- ” ”	87
B2- ” ”	9
	173
Hautausavustuksen osalta	9
Yhteensä	182

Luokkiin A1 ja A2 kuuluvat toisen palveluksessa olevat ja luokkiin B1 ja B2 työhuoneen omistavat henkilöt.

Kassasta on erotettu 1 jäsen. Luokka siirtoja on ollut 1 ja uusia jäseniä liittynyt 7. Kuolemantapauksia ei ole ollut.

Jäsenmaksut on peritty varsinaisen kokouksen päätöksen mukaan kerran vuodessa postisiirtotilin välityksellä. Jäsenmaksuja on kertynyt mk 6.619,47.

Avustukset

Avustusmaksuja on suoritettu sairausavustuksina mk 4.070,— ja ylimääräisinä avustuksina mk 45,—. Korvattuja sairauspäiviä on ollut 423. Yhteensä avustusmaksuja on suoritettu mk 4.115,—.

Talous

Kassan taloudellinen asema ja tilikauden tulos selviävät liitteenä olevista taseista. Tilinpäätöksen osoittama ylimäärä mk 2.748,69 ehdotetaan siirrettäväksi lisäavustusrahaan.

Korkotuottoja on ollut mk 1.603,89.

Vararahastoon on siirretty 5 % vuoden 1974 jäsenmaksuista.

Lisäksi hallitus ehdottaa lisäavustusrahan varoista erotettavaksi mk 4.000,— vuoden 1975 ylimääräisiä avustuksia varten. Näistä voivat sääntöjen 17 §:n mukaisesti päästä osallisiksi sairausavustuksen tarpeessa olevat kassan jäsenet.

Oy Dentaldepot Ab on lahjoittanut kassalle mk 200,—.

Rahastot

Avustuskassan rahastot ovat edellämainittujen siirtojen jälkeen seuraavat:

vararahasto	mk 4.000,—
lisäavustusraho	„ 14.920,59
yhteensä	mk 18.920,59

Helsingissä 28. helmikuuta 1975

SUOMEN HAMMAS-
TEKNIKKOJEN LIITTO r.y:n
AVUSTUSKASSA

Hallitus:

<i>Mauno Elomaa</i>	<i>Erkki Lappi</i>
puheenjohtaja	varapuheenjohtaja
<i>Ilmari Waarala</i>	<i>E. O. Vuori</i>
Avustuskassan hoitaja	sihteeri

UUSIA HAMMASTEKNIKKOJA

Valtion Hammasteknikkoulusta valmistui seuraavat oppilaat:

Ala-Kanto, Esa, Ansaharju, Sakari, Herrala, Ari, Iivonen, Kari, Juuriko, Pekka, Kurunmäki, Hemmo, Lahdensuo, Antti, Makkonen, Kari, Markkanen, Kari, Orell, Hannu, Paananen, Hannu, Roima, Jaakko, Sarpila, Teppo, Tamminen, Simo, Tornberg, Eero.

Parhaimmat onnitelut vastavalmistuneille.

SHL.

URHEILUA

Kilpailukutsu SHL:n juhluvuoden kesäkisoihin Helsingissä
23.—24. 08. 1975

Lauantai: Klo 11.30 Yleisurheilun alkupamaus Otaniemen kentällä

Lajit: Yleinen sarja 4-ottelu ja 12 min. juoksu.

Naisille, ikämiehet ja yli-ikämiehet 3-ottelu ja 12 min. juoksu.

Klo 15.30 Lentopallo Otaniemen sisähallissa.

Klo 20.00 Iltajuhla Dipolin 4-salissa

Menu: Alkupalat: Vodka kirsikkaviina

Alkuruoka: Tanskalainen voileipä

Lämmin ruoka: Kokonaisena paistettu porsaanselkä
punaviinikastikkeessa.

Jälkiruoka: Kahvi + konjakki

Kostukkeena: Cote du Rhone tai olut

lisäksi: Tanssia ja makkaranpaistoa sekä mahdollisuus jäädä
dyttää hikisiä tunteita ulkoravintolassa.

Illalliskortti 50:— . Varaukset heinäkuun loppuun mennessä tilille P.Y.P. Hki—
Hakaniemi 206520-1948-3-Keijo Polon urheilutili.

Sunnuntai: Klo 10.00 Keilailu Tapiolan keilahallissa

sen jälkeen välittömästi ohjelmallinen palkintojen jako Särkällä klo
13.00. (Venekuljetus Kaivopuiston rannasta kahvila Ursulan vierestä.)

Ilmoittautumiset urheilulajeihin: Hellevi Mikkela puh. 90/443 712

Reino Peltonen puh. 90/419 374

Hotellihuoneiden varaus: Otaniemen teekkarikylä puh. 90/460 211/huonevaraus.

Hinnat: 2 hengen huone suihkulla 70:—

1 hengen huone suihkulla 32:—

Linja-autokuljetus sunnuntaina klo 10.30—16.30 (Teekkarikylä—Futiskenttä—Särkä—Teekkarikylä).

OLLEJOREJUKEGEHEHE
Urheilutoimikunta

HIIHTO

Lopputulokset:

Yleinen 10 km

1. Ilkka Kalevi, Oulu 35.09
2. Salo Heikki, Varkaus 35.20
3. Litmanen Antero, Savonl. .. 36.01
4. Antikainen Pentti, Kuopio .. 36.32
5. Nurminen Urmo, Kuopio .. 39.34
6. Savolainen Matti, Hels. 39.57
7. Ontero Esa, Oulu 43.03
8. Loppukaarre Jorma, Savonl. 44.20
9. Saarinen Niilo, Kemi 46.57
10. Heikki Kukkonen, Oulu .. 50.25

35 vuotiaat 5 km

1. Peltonen Reino, Helsinki .. 21.04
2. Mähönen Seppo, Mikkeli .. 22.40
3. Seppänen Erkki, Oulu 25.16
4. Keränen Matti, Oulu 25.33

45 vuotiaat 5 km

1. Rajamäki Jussi, Tampere .. 20.04
2. Orell Jorma, Oulu 25.50
3. Ontero Erkki, Oulu 28.18

UINTI

Yleinen sarja:

1. Jukka Lindqvist, Helsinki .. 28,8
2. Antti Lindroos, Tampere .. 33,8
3. Antero Litmanen, Savonl. .. 36,2
4. Heikki Salo, Oulu 39,1
5. Hannu Orell, Oulu 39,3
6. Veli Heikkinen, Oulu 43,4
7. Markku Jirvinen, Tampere .. 45,6
8. Raimo Packalen, Tampere .. 58,8
9. Heikki Kukkonen, Oulu 1.09,3
10. Pekka Tarvainen, Varkaus .. 1.11,1

Ikämiessarja:

1. Seppo Mähönen, Mikkeli 36,5
2. Jussi Rajamäki, Tampere .. 53,1
3. Jorma Orell, Oulu 1.07,8

MERKKIVUOSIA

- 50 VUOTTA täyttää 29.06. EHT Aleksanteri Lustig Mikkelissä.
- 50 VUOTTA täyttää 30.06. HT Karl-Erik Illman Helsingissä. Matkoilla.
- 60 VUOTTA täyttää 05.07. HTM Ilmari Waarala Helsingissä. Hän on hoitanut Liiton avustuskassan taloutta perustamisesta lähtien kiitettävällä ja ansiokkaalla tavalla ja hoitaa sitä edelleen.
- 50 VUOTTA täyttää 09.07. HTT Eila Sironen Jyväskylässä.

KUOLLEITA

- HT Tauno Partanen kuoli 03.05. Helsingissä 65 vuoden iässä sairastettuaan pidemmän ajan.
- HT Atso Kari kuoli äkillisesti 11.05. Helsingissä 48 vuoden iässä. Aikanaan hän osallistui Liiton toimintaan ja oli mukana "Hammasteknikko" lehden toimituskunnassa.

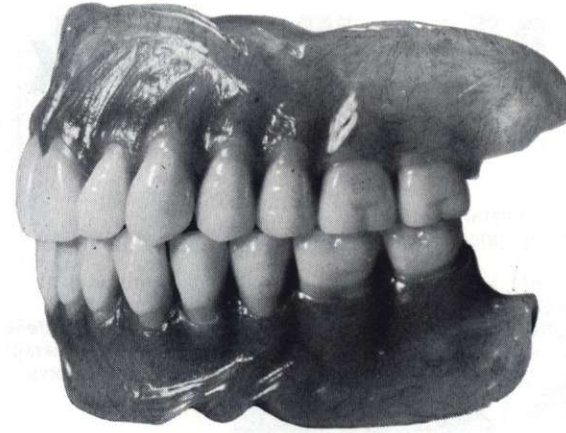
*Jäseniensä muistoa
kunnioittaen SHL*

TIEDOTUS

Valtion Hammasteknikkokoulun IV lk:n järjestämien arpajaisten voittona olleen riippumattorin voitti EHT Einari Mättö Kokemäeltä.

Kiitämme kaikkia osanottajia.

VITA SYNOFORM

TAKAHAMPAISSA puremisteho ja esteettisyys yhtyvät harmoonisesti — myös ristipurennassa — helppo asetella — saatavana posliinista ja akryylistä — kannattaa kokeilla!

Valmistaja:

VITA ZAHNFABRIK
Säckingen
Länsi-Saksa

YKSINMYynti:

VEIKKO AUER

PUH. 174 213 — VUORIK. 22 A — HELSINKI 10

MYYTÄVÄNÄ

Myydään tai vuokrataan erik.h.teknikon työ- ja vastaanottotilat Mannerheimintie 94:ssä. kalustoineen tai kalustot erikseen.

Puh. 515 946 tai os. Telaranta,
Mäkkyläntie 48 C, 00300 Helsinki 37

JUHLAMITALLI JA HISTORIikki

Suomen Hammasteknikkojen Liiton 50-vuotisjuhlamitalia on jälleen rajoitetusti saatavissa hintaan 150:— kpl. Sekä historiikkia ja jäsenmatrikkelia hintaan 40:— kpl.

Tilaukset lähetettävä Liiton toimistoon Arkadiankatu 14 B 30, 00100 Helsinki 10.

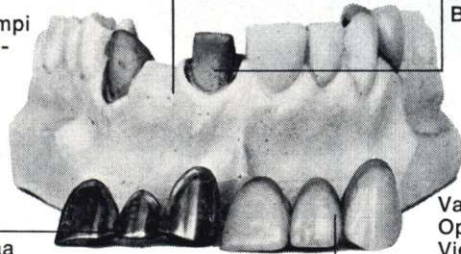
Posliinipäällysteet.

DE TREY® Biodent® Metallkeramik

Uudet Biodent-posliinimassat, jaloille ja NE-epäjaloille seoksille.

Elävät, lämpimät, hohtavat Biodent metalli-keramiikka kruunut ja sillat.

Hyvin peittävä perusmassa = ohuempi kerros, parempi värin-toisto ohuissakin kerroksissa.

Kaikki massat ovat sävyllään ja trans-parentiiltaan uudelleen sovitetut = Varmempi Biodent värien toisto.

Miellyttävä, riskivapaa työskentely: Hyvin muotoiltavaa, kiinteää, minimaalinen kutistuma, värinsäpitävä uusintapoltoissa.

Valkofluorisoiva. Opalisoiva. Vielä vuosien kuluttua suussa yhtä kaunis kun ensimmäisenä päivänä.

Korkea leikkuu, isku ja painekesto = Peite on suussa esiintyville kuormituksille erittäin vastustuskykyinen.

Huomattavasti parantunut kiinnittyvyys kaikkiin testattuihin metalleihin.

Kaikki Biodent keramiikka-massat purkeissa à 20 g tai 75 g. Muotoiluneste. Posliinin-eroituslakka. Maalivärit, maalivärin neste.

De Trey Gesellschaft mbH
62 Wiesbaden

DENTALDEPOT 75

Eteläranta 2 Helsinki 13 puhelin 12 601
Sarodent Oy Turussa ja Porissa

Paras mahdollinen
ylivoimaisesti halvin

FINNGELL

DUBLISOINTIMASSA
KAIKENLAISIIN
VALUPROTEESEIHIN

Valmistus ja myynti:

Hammaslaboratorio Mikko Rikkonen

Valkeakoski - Puh. 937/40 611

Kilvan kestää Koskilainen

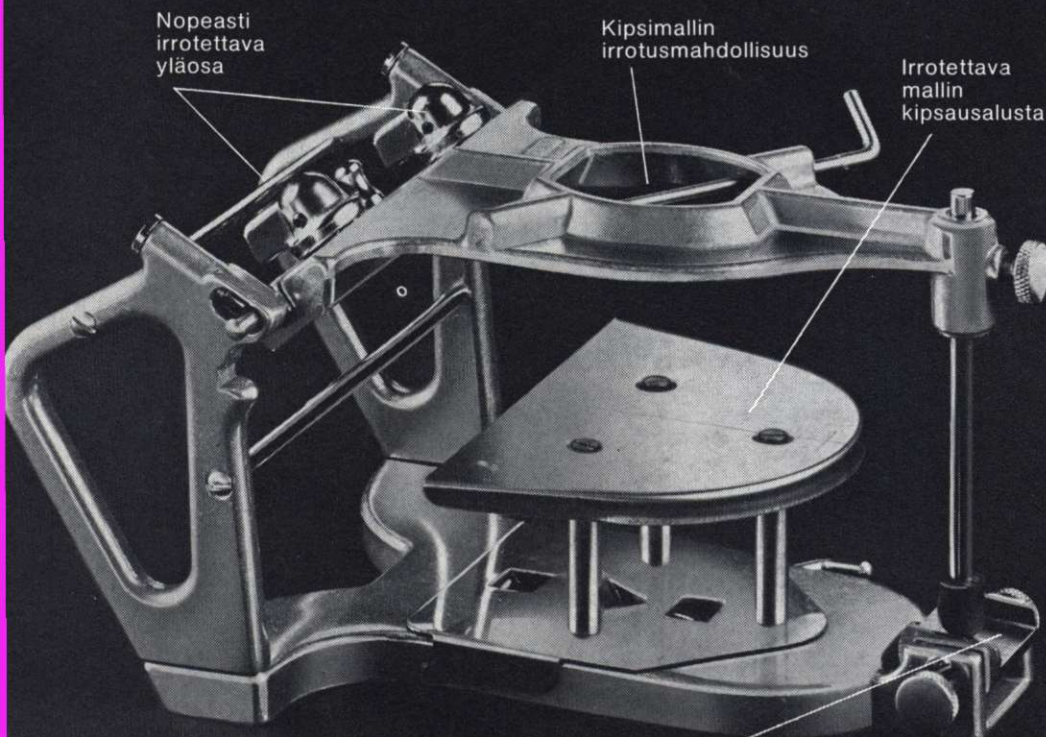
Freeplane 75 artikulaattori

Alumiinirakenteisena erittäin kevyt käsitellä. Varustettu myös yläleuan kiinnityspöydällä. Edullinen hankkia ja helppo käyttää.

Nopeasti irrotettava yläosa

Kipsimallin irrotusmahdollisuus

Irrotettava mallin kipsausalusta

Säädettävä inkkisaalipöytä

DENTALDEPOT

Eteläranta 2 Helsinki 13 puhelin 12601
Sarodent Oy Turussa ja Porissa

PALVELEMME TEITÄ

00100 HELSINKI 10
Postilokero 94
Puhelin: 90-12 623 vaihde
Pohjoisesplanadi 25 A, Hki 10

Myymä

— Pirkko Leino

HML tarvikkeet ja instrumentit

— Olli Heinonen

HML Koneet ja kalusteet

— Markku Råbergh

Lab.tuotteet

— Rauni Tirri
— hampaat: Eila Kuupakko
Niittaajankatu 12, Hki 81

Huolto ja varaosat

— P. Backman
(suoraan puh. 7554 075)

Töiden vastaanotto

— O. Andersson
(suoraan puh. 781 503)

Suunnittelupalvelu

— tekniikko Eino Keinonen

Omat huoltomiehet

— ks. Turku, Kuopio, Oulu

Sopimushuoltoliikkeet

— ks. Jyväskylä, Imatra, Lahti,
Mikkeli, Seinäjoki ja Tampere
Keskusvarasto

20100 TURKU 10

Aurakatu 8, 4 kerros (KOP-kolmio)
Puhelin: 921-336 533
— Olli Ollila

Myymä

— Liisa Laine

Lab.tuotteet

— Måns Liljeström

Huolto

— Jukka Sainio
— Urpo Nieminen

40100 JYVÄSKYLÄ 10

Kauppakatu 13 B
Puhelin: 941-14 595

Myymä, varasto ja puh.tilaukset

— Aino Piili

Sopimushuoltoliike

ÄÄNEKOIVISTO: Kodinkonehuolto A. Käyhkö
Puhelin: 945-86 80
Autopuh.: 94040-41 680

70100 KUOPIO 10

Hapelähteenkatu 35
Puhelin: 971-15 192, 85 033

Myymä, varasto ja puh.tilaukset

— Tuula Antikainen

Huolto: Jorma Sormunen

15110 LAHTI 11

Vapaudenkatu 8 A 28
Puhelin: 918-44 232

Myymä, varasto ja puh.tilaukset

— Raili Kiviluoto

Sopimushuoltoliikkeet

Lahten Sähkö ja Kone, Vesijärvenkatu 38
Puhelin: 918-37 891/Matti Kuvaja

Mikkeli:

Kone-Sähkö, Maaherrankatu 18
Puhelin: 955-17 555/Jaakko Paarma

90100 OULU 10

Pakkahuoneenkatu 12
Puhelin: 981-22 570, 22 562

Myymä, varasto ja puh.tilaukset

— Ritva Kaarlela

Huolto: Raimo Karvonen

60101 SEINÄJOKI 10

Postilokero 7 (Oriola)
Puhelin: 964-22 570

Myymä, varasto ja puh.tilaukset

— Marja Pohto, Kauppakatu 30

Sopimushuoltoliike

Urka Oy, Pakkamestarinkatu 4
Puhelin: 964-21 596
— Urho Katajamäki

33200 TAMPERE 20

Hämeenkatu 26 A 4
Puhelin: 931-26 927

Myymä, varasto ja puh.tilaukset

— Raija Kupsus

Sopimushuoltoliike

Sähkötyö Oy, Kuoppamäentie 11
Puhelin: 931-33 777/Markku Sumanen

ORIOILA OY **HAMMASVÄLINE**

P.esplanadi 25 A, 00100 Helsinki 10, ☎ 90-12623 Aurak. 8, 20100 Turku 10, ☎ 921-336533
Jyväskylä - Kuopio - Lahti - Oulu - Seinäjoki - Tampere

AD

Biocron-akrylihammas on
uudella tavalla kerrostettu.

Denttini ja kärkeissä
liittyvät sormimaisesti
toisiinsa ja tästä johtuu
eloisa värileikki
proteettisesti tärkeällä,
näkyvällä kärkialueella.

Luonnollisuutta on vielä
väreillä sävytetty: Biocron-
akrylihampaat ovat tunnetun
Biodent väriasteikon mukaisia.

Esteettisyydeltään,
malleiltaan, rakenteeltaan ja
materiaaliltaan on Biocron
korkea-arvoinen jäsen
ajanmukaisessa Biodent
ohjelmassa korvattaessa
omia hampaita.

Luonnonmukaisten
hampaitten elävyyttä

Bio cron

Akryli-etuhammas Biodent ohjelmaan

*Pyytää
mallikartta ja väriasteikko*